

Използване на данни за обучение за мониторинг на прогреса по Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН

16 август 2019 г.

Мрежа Мост 47 (Bridge47)
www.bridge47.org

Написано и разработено от:
Розария Кунда Марон и Деирдре Ноутън

Education and Development Solutions (EADS)
Seven Oaks,
College Road,
Mountbellew,
Co. Galway
Ireland.

Съдържание

Резюме.....	3
Въведение	4
2. Използване на оценката на обучение	5
2.1. Методологични аспекти	7
2.2. Политически аспекти	8
2.3. Технически аспекти	8
3. Видове оценки	9
3.1. Международни оценки	10
3.2. Национални оценки	10
3.3. Местни оценки	11
4. Предложение за оценка на Подцел 4.7	13
5. Застъпничество за реформа на използването на оценките на обучение.....	14
5.1. Подкрепа от заинтересованите страни	15
5.2. Шампион на оценката	15
5.3. Предишен опит на държавата	15
5.4. Яснота на целите	15
5.5. Национална учебна програма.....	15
6. Заключение.....	16
Препратки.....	17
Анекс.....	18

Резюме

Ученето е основополагащо за реализирането на ползите от образованието. Основни аспекти на обучението са, че се случва по време на целия живот, в определен контекст и насърчава устойчивото развитие. Тъй като Подцел 4.7 е ключът към постигането на всички цели за устойчиво развитие, смятаме ефективното измерване на целта за належащо.

Програмата Образование 2030 поставя резултатите от обучението в основата на мониторинга на международните образователни цели. Оценките на обучение обикновено се използват за измерване на ученето и за представяне на информация за резултатите от обучението, съобразно целите на изготвянето на политики и приложението им в практиката. Въпреки всичко прилагането и ползата от оценките на обучение са свързани с определени предизвикателства. В този доклад ще разгледаме предизвикателствата пред изготвянето и използването на данни от оценки на обучението, с цел измерване на Подцел 4.7.

В момента може да се намери много информация за различни видове национални, регионални и международни оценки. Част от аргументите против оценките на обучение включват: свеждането на учебната програма до темите, необходими за провеждане на тестовете; до колко полезни и ефективни са данните от оценка на обучение, както и въпроса за съпоставимостта между различните страни и региони.

Тъй като обучението се влияе от практиката и контекста, в който се провежда, според нас оценките на обучение трябва да са

гъвкави, адаптивни и подходящи, за да може да са значими за всички заинтересовани страни и съпоставими в различни ситуации. Това е особено важно за неформалното и информалното обучение, най-вече от гледна точка на глобализацията, в рамките на която програмите за неформално и информално образование предоставят способите, чрез които формалното образование може да бъде допълнено, подсилено или актуализирано чрез Образование за устойчиво развитие (ОУР) и Глобално гражданско образование (ГГО). Тъй като се срещат различни определения и разбирания за устойчивото развитие и глобалното гражданство, оценки, които са валидни и приложими на местно ниво, са от основно значение за измерването на Подцел 4.7 от ЦУР.

Въведение

„Инвестицията в образование без оценка на обучението е като да платиш за продукт, който няма как да видиш. Без оценка е невъзможно да знаеш дали дадена инвестиция подкрепя обучението. Оценките на обучение са сред най-евтините иновации в образователната реформа. Национална оценка може да струва между 200 000 и 1 милион щатски долара. Това обикновено представлява 0.3% от бюджета за образование на страните (Статистически институт на ЮНЕСКО, 2018).“

Обучението е двигател и константа на човешкото развитие във всички общества. Въпреки че е изрично признато като част от Целите за устойчиво развитие на ООН, към момента е само малка част от структурата на международното развитие (Вагнер, 2018:259). Една от причините за това е, че международните програми за развитие основно се управляват спрямо икономическата теория. В допълнение, ученето изисква време и е силно субективно, повлияно от културни особености, което го прави трудно измеримо.

В контекста на Целите за устойчиво развитие, ние извеждаме на преден план 4 ключови аспекта на обучението от трудовете на Вагнер (2018) за „преосмислянето на международното образование в променящ се свят:

1. Ученето се случва през целия живот - в училище и извън него, включвайки формални, неформални и неструктурирани процеси.

2. Ученето се случва на местно ниво, затова трябва да припознаем значението на местната адаптация към специфични контексти.

3. Ефикасното измерване е от съществено значение. Локализираното измерване е не само по-бързо и евтино, но също и по-значимо.

В допълнение разграничаването на по-значимите и полезни форми на измерване и проучване за определени интервенции е много важно.

4. Ученето насърчава устойчиво развитие.

Програмата Образование 2030 поставя резултатите от ученето в основата на мониторинга на международните образователни критерии. Цел 4 подчертава значението на измерването на резултатите от обучението за подобряването на политики и ги поставя в центъра на рамката за мониторинг на Подцел 4. Затова оценките на обучение - чрез които резултатите от обучението се измерват редовно - са необходими с цел информиране на ООН Цел 4: Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички”.

Оценките на обучение са основен елемент в изготвянето на план за мониторинг на образователния сектор, защото осигуряват информация за резултатите от обучението, която може да е полезна за разработването на политики и в практиката. Въпреки това много страни в световен мащаб все още нямат достатъчно надеждни и съпоставими данни за резултатите от обучение. Този доклад разглежда предизвикателствата, свързани с изработката и използването на данни от оценка на обучение за измерването на индикатор 4.7

2. Използването на данните от обучение

Ползите от каквито и да било данни/ информация се свеждат до това как биват използвани. Данните могат да предоставят възможност на общности да предприемат действията, да са двигател на промяната в обучителни институции или програми чрез мониторинг, направен от общността. Това е един от способите с най-малък икономически разход за повишаване на достъпа до и резултатите от обучението (Международна комисия за възможността за финансиране на глобално образование, 2017; Международна инициатива за оценка на въздействието, 2016)

Оценките са сред най-финансово изгодните реформи, които държава може да въведе. Международният институт за образователно планиране споделя, че най-подобрените образователни системи използват оценка на обучението за системно информиране при разработването на политики и в практиката. (IIEP-UNESCO, 2018).

На практическо ниво и на ниво класна стая, оценката на обучение свързва образователните намерения - какво обучаваните трябва да знаят, разбират и правят в резултат на обучението и учебните дейности, водени от учителя, педагога или инструктора - спрямо реалния учебен процес. Образователните намерения са свързани с критерия за успех, изграден чрез споделянето на тези намерения, насърчавайки учебния процес. На ниво политики, резултатите от оценките могат да доведат до информирана изработка на програмите и за целите на оценка на въздействие. Данните от оценката на обучение и употребата им са належащи въпроси за много международни организации, които разработват нови инициативи за справянето с тези предизвикателства.

Образованието е отговорност, споделена

между отговорните лица, които създават и прилагат политики: преподаватели, родители/ настойници и обучаващи се. Резултатите от оценките могат да се използват в подкрепа на образователни системи, политики и в практиката. Образование означава учене, което е ключово в социалното и икономическото развитие на всяка държава. Оценките извършват мониторинг на ученето, но могат да подобряват обучението и да подчертаят значението му. Оценките на обучение са похват, основан на доказателства за диагностициране на проблеми и предизвикателства, както да допринесе са осведомеността при изготвянето на политики, програми, както и на самите различни заинтересовани страни - включително правителството, политици, дарители, гражданското общество, преподаватели и родители - и да им се търси отговорност. Държавите, които успешно са подобрили обучението, обикновено прилагат стабилни оценки на обучението (Рамирес, 2018:8).

Наличието и ефективното използване на данните от обучение са ключови в диагностицирането на здравето на образователния сектор, разработването на подходящи стратегии, проследяването на скрити изключения, насърчаването на по-стабилна политическа ангажираност и оценка на напредъка на системата (Световната банка, 2018, според справка на Статистическия институт на ЮНЕСКО (ICU) при ефективно използване на данните за обучение, те могат потенциално да намалят разходите, свързани с неефикасност с 5%.

Аргументите против оценките на обучението обикновено се свеждат до това, че учебният план е ограничен до темите, включени в теста, обучение до контролното (има се предвид подготовка на учениците

механично да преминат контролните), обвиняването на учителите за слаби резултати, и стигма в училище (когато учебните резултати се обявяват публично), наред с други. Въпреки всичко, оценките на обучение са стабилен източник на информация, защото измерват широк набор от умения и събират допълнителна информация, която спомага за съпоставянето на данните и изводите от оценките. Освен това могат да насърчат национален дебат и получаването на подкрепа за реформи и увеличаването на инвестициите в образованието.

Въпреки че броят на държавите, които провеждат национални, регионални или международни оценки, доста се е увеличил през годините (GEM ЮНЕСКО), към момента около 100 образователни системи в света все още не правят систематично оценки на резултатите от обучението.

Освен това дори и когато има въведени системи за оценка, често имат проблеми, свързани с качеството на дизайна на оценката и администрацията (GPE, 2018; UIS, 2018). Много държави, които правят оценка на ученето, не са способни напълно да използват данните си с цел разработването на политики и процесите по планиране (Статистически институт на ЮНЕСКО, 2018: 8). Например от 121 държави, които са били част от проверка за оценяване на капацитета за мониторинг на ЦУР, 1/3 от тях не са обработили нужните данни за доклад относно математическата компетентност и умения за четене в края на начално училищния етап. Освен това около половината от участващите страни не са разполагали с тези данни за първата степен на средното образование (Монтоя, 2019).

Множество причини обясняват ограничената употреба на данните за обучението в образователните политики. Литературата определя бариери, включително слабото разпространение на резултатите, нисък технически капацитет и финансови затруднения. В някои държави, особено

нискокапацитетни, това са причините в основата на непълноценното използване на учебните данни, въпреки че това не е случаят в други държави, където допълнителни променливи оказват влияние. Съществуващи доказателства показват, че информацията за резултатите от обучение не винаги се използват в разработването или избора на образователни политики в развиващите се страни (ЮНЕСКО Банкок, 2017; Бест, 2013; Келафаген, 2009). Това е ключов проблем, тъй като основната цел и добавената стойност на информацията е използването ѝ, а не създаването ѝ (Къстър., 2018). Наличната литература определя различни ограничения за включването на тези данни в политическия процес като неблагоприятна политическа и институционална обстановка, липса на технически капацитет за анализ на резултатите, неефективни канали на разпространение и нерелевантна предоставена информация.

Данните от оценките на обучението се използват като част от екосистема, в която различни информационни системи съжителстват и взаимодействат (Рамирес, 2018).

Въпреки това в световен мащаб има добре документирани притеснения, че резултатите от обучение не са релевантни спрямо темповете на разширяване на образованието. Обхвата на учебния дефицит е до голяма степен все още неопределен, защото много държави имат малко системни данни за това кой се обучава и кой не. Оценките на обучение предоставят данни за статуса на обучението, които могат да се използват за качествен мониторинг на образователните системи и резултатите от обучение на учениците. Редовен мониторинг може да разкрие промени във времето в отговор на намеси за подобрене на резултатите от обучението на учениците, предоставяйки обратна връзка и допълнителни данни за взимането на решения. В рамките на европейското образование, доказателствата показват, че преподавателите използват смесен тип оценяване - традиционни методи

и методи, които в по-голяма степен отразяват как учениците реално се справят в училище спрямо положените усилия - като например самооценяване и оценяване между съученици. Те, на свой ред, показват наблюдения на учащите относно личната им трансформация, задълбочено разбиране на забележките, ангажираността и отговорността им като граждани сред други примери.

„Различните практики в оценяването целят да оценят личностното развитие, интеграцията и социалната осведоменост. Като част от оценката преподавателите дават описателна обратна връзка на обучаващите се, за да може да насочи усилията им към подобрене. Възможностите за самооценка, воденето на дневник или изработването на портфолио, където да се отразяват лични разсъждения относно учебния процес и собственото развитие, също както и обратната връзка от съученици се насърчават по време на оценъчния процес.

2.1 Методологични аспекти

Когато системите за оценка са в сила, често се срещат проблеми със структурата на самата оценка и управлението им (Монтоя, 2019). Недостатъци при инструментариума, пробите и анализа може да повдигнат темата за валидността на данните, което би попречило на потенциални потребители да не използват директно резултатите от проучванията или да ги игнорират напълно.

Възприятията относно това за какво данните могат и не могат да бъдат използвани и цялостната добавена стойност на оценките на обучение до голяма степен могат да повлияят на мащаба на използването им, особено в политиките. Има обща критика, изразена от страните участнички в международни и регионални оценки относно това, че не са съвместими с нуждите и целите на специфични образователни системи (Монтоя, 2019). Затова държавите често подхождат внимателно и с известни резерви към този тип доказателства. Например, лицата отговорни

за изготвянето на образователните програми са в позицията на „информационни брокери“ - трябва да разбират техническите аспекти на проучванията и проактивно да споделят резултатите от оценката на достъпен език, за да се осигури разбирането им и от по широката публика, включително лицата, отговорни за разработването на политики и взимането на решения (Салто и Ван Капел, 2010).

Въпреки това те не винаги са включени в основни аспекти на прилагането на оценките, като например изготвянето на инструментариум, проби, събирането на данни, подготовката на данните, които обикновено са дейност на разработчиците на програми и тестове, учени и статистици. Държавите обикновено се нуждаят от помощ в разработването на инструментариуми - тестове и въпросници, изготвянето на представителни извадки събирането и анализа на данни и изготвянето на доклади. Важно е да се определят вътрешни експерти с опит в тези задачи и такива, които са подходящи да бъдат обучени в тези дейности. Може да е необходима международна подкрепа от техническо естество, за да се проведат обучението. Това може да се уреди чрез индивидуални консултанти или такива, които са част от определени институции.

Анализи в иберо-американски държави показват, че резултатите от оценки често се представят с известна доза сензация, което може да повлияе на по-нататъшното използване на данните (Шмелкес, 2019).

Резултатите от оценката може да покажат голяма разлика между целите на учебната програма и реалните нива на обучение на учениците. Правителството трябва да е подготвено да смекчи критиката и негативното медийно отразяване. Например резултатите могат да се представят като диагностични или отправна точка и да се разработи нова политика за подобрене на обучението.

2.2 Политически аспекти

От голямо значение е да се осигури политическа подкрепа от заинтересованите страни (например правителството, отговорните лица, разработващи политики, преподаватели, дарители), за да направят оценките приложими в дадена държава (Рамирез, 2018). Това е, защото използването на данните от оценката може да бъде определено от националния политически контекст. Бенвенист (2002:89) твърди, че оценяването на постиженията на учениците е не само техническо средство за диагностициране на условията, които може да повлияят на образователния сектор.

Оценката е и политически феномен, който отразява намеренията, напреженията и естеството на силовите отношения между действащите сили на политическата сцена. В допълнение трябва да се отбележи и важното значение на ограниченията, които отговорните лица, разработващи политики срещат: например нуждата от съвместяване на различаващите се изисквания на заинтересованите страни (включително и взаимодействията между заинтересованите страни), срокове и финансовите въпроси.

Важно е да си осигури достатъчно финансиране за покриване на целия оценъчен цикъл, включително и съобщаването и разпространението на резултатите от него. Финансирането може да е от държавния бюджет, дарители или от други източници.

Освен това е важно да се гарантира, че всички заинтересовани страни споделят общо разбиране за оценката и устойчивостта ѝ във времето. Например, целите и очакваната употреба на резултатите от оценката, управлението, управляващата институция и годишния бюджет може да се посочат в закон. Други документи, свързани с политиката, може да посочват предмета, оценките, честотата на прилагане и да предоставят информация за оценъчния план за следващите години.

Проучване на ЮНЕСКО показва, че Гамбия е постигнала сериозен напредък в употребата на данните от оценки. Вече е рутинна част от работните процеси на Министерството на образованието. Едно основно условие, което е осигурило това, е силната политическа подкрепа на високо равнище. В допълнение ефективните формални и неформални комуникационни канали дават възможност на множеството заинтересовани страни лесно да споделят данни за различни цели.

2.3 Технически аспекти

Техническите аспекти влияят устойчиво на обхвата на значимото влияние на данните върху образователните политики. Често цитиран технически аспект е липсата на добро качество и съпоставими данни. Невъзможността за съпоставяне на оценъчните цикли може да доведе до трудно и проблемно сравнение между страните. Това пречи на извеждането на значими заключения относно изпълнението на образователните им системи и за съжаление данните не могат да насочват разработването на политики или да предложат решения на системно ниво.

Различни институционални формирания и договорености са възможни, включително отдел в рамките на Министерство на образованието (например отдел „Учебни планове и оценки“ или отдел Информационна система за управление на образованието (ИСУО), частично автономна служба за изследвания или университет. Институцията начело на оценката трябва да носи отговорност пред юридически признат орган и отделно да има нужните ресурси (финанси, компютри, софтуер), за да проведе оценката.

3. Видове оценки

Национални оценки	Международни и регионални оценки
По-вероятно да бъдат повлияни от политиката на дадена държава. Резултатите може да не бъдат публикувани или да липсва доверие спрямо тях.	Независими от политиката на дадена държава. По-голямо доверие спрямо резултатите.
Обикновено има по-ниско ниво на прозрачност и достоверност. Това може да повлияе негативно на подкрепата на заинтересованите страни.	Обикновено по-високо ниво на прозрачност и надеждност, което влияе положително на подкрепата от заинтересованите страни.
Позволява включването на местни заинтересовани страни в оценката, което прави подкрепата им по-вероятна.	Местните заинтересовани страни са по-малко обвързани с оценката, поради което има по-малък шанс да я подкрепят.
Обикновено съответстват с националната учебна програма и целите на обучението.	Обикновено не са толкова свързани с националната учебна програма и целите на обучението.
Може да са по-подходящи за измерване на „точното ниво“, имайки предвид реалните (ниски) нива на учене на учениците.	Може да е прекалено сложна за учениците в държавата, имайки предвид реалните им (ниски) нива на учене.
Техническото качество може да пострада като следствие от нисък местен капацитет и недостиг на ресурси.	Обикновено се спазват по-високи технически стандарти. Могат да се използват и се използват най-усъвършенствените техники и процедури.
Местният екип може да няма достъп до подходящо обучение за имплементиране на оценката.	Местният екип ще се облагодетелства от висококачествено практическо обучение по време на всяка стъпка от оценяването. Много ценна в изграждането на местен капацитет.
Може да е по-евтина от международна оценка. Държавите трябва да покрият разработването на теста, анализа на данни и докладването.	Може да е по-скъпа от национална оценка. Държавите трябва да покрият такси за участие, пътни разноски и имплементирането на оценката.
Може да е по-подходяща за отчетни цели (например на ниво централно и местно управление, училища).	Неподходяща или не толкова подходяща за отчетни цели в рамките на страната.

Таблица 1: Предимства и недостатъци на националните и международните и регионалните оценки.

Оценките може да са градивни (диагностициращи, за да позволят на учителите да определят дали ученето се случва и да направят необходимите промени в учебната им програма) или обобщаващи (да определят дали учениците са усвоили изискваните знания и умения, или да се добие информация за ефективността на учебната програма). Оценките може да са в различни форми като например контролни в часовете, домашна работа, викторини, проекти, презентации, публични изпитвания или може да са широко обхватни оценки на национално, регионално или международно ниво. Важно е да се отбележи, че различни видове оценки могат да се допълнят взаимно.

Статистическият институт на ЮНЕСКО определи 9 международни оценки на обучението, които изпълняват критериите за оценка на Цел 4, но само за Подцел 4.1, индикатор 4.1.1. За Подцел 4.7 смятаме, че основни похвати могат да се заемат от следните налични оценки.

3.1 Международни оценки

Преглед на наличните международни оценки (Статистически институт на ЮНЕСКО, 2018), които потенциално могат да допринесат за измерването на Подцел 4.7 показва, че следното би било полезно:

3.1.1 Програма за международно оценяване на учениците (PISA) за Развитие.

PISA е разработена, за да се проследят международните образователни цели в рамката Образование 2030. Това е инициатива на ОИСП, която цели да насърчи и улесни участието в PISA на заинтересовани и мотивирани страни с нисък и среден доход. Участващите страни използват оценката за мониторинг на напредъка по цели зададени на национално ниво за подобрене на образованието, с фокус на резултатите от обучението на учениците.

3.1.2 Международно изследване на преподаването и ученето (TALIS)

TALIS е широко обхватно изследване на преподавателската работна сила, които разглежда условията на обучение и учебната среда. Международното изследване цели да предостави данни за съпоставка на политиките на участващите държави.

3.1.3 Международното изследване на гражданското образование (ICCS)

ICCS проучва начините по които младите хора могат да се подготвят да заемат ролята

си на активни граждани. Изследването докладва за знанията и разбирането на учениците за концепции и въпроси свързани с гражданството, както и вярванията и поведението им.

3.1.4 Инициатива за граждански оценки в рамките на Мрежата за знания и обучения

Тази оценка включва 14 държави, в които граждани сами провеждат оценки на основната езикова и математическа грамотност при децата.

3.1.5 Преподаване и учене: Мрежа на преподаватели за трансформация (TALENT)

Това е тематична платформа за подкрепа на въвеждането на Рамка за действия по Цел 4 в Западна и Централна Африка. Фокусирана е върху преподаването и ученето, като основната тема и синхронизирането на учебния план, педагогиката, оценките и институционалните среди с цел ефективно учене.

3.2 Национални оценки

Преглед на съществуващи национални оценки, които потенциално биха допринесли за измерването на Подцел 4.7, показва, че потенциално може да се използва добра практика от Ирландия.

3.2.1 Ирландия – Оценка на обучението по гражданско образование в начален гимназиален етап

В рамките на формална образователна

система на Ирландия е внедрен иновативен подход в оценяването на знанията и уменията, необходими за устойчивото развитие. Националният съвет за учебния план и оценка (НСУО) е изготвил спецификация за кратък курс за гражданско образование в рамките на началния етап на средното образование. Според сегашните предложени промени в програмата, ще бъде достъпен за всички ученици на възраст между 12 и 15 години. Обучението по гражданско образование до голяма степен съвпада с Подцел 4.7, тъй като целта му е да „информира, вдъхнови, овласти и да даде възможност на младите хора да участват като активни граждани и да придобият осъзнатостта, знанията, уменията, ценностите и мотивацията, за да живеят устойчиво“ (НСУО, 2013: 4–5).

Оценката се базира на проекти на учениците, които им дават възможност сами да изберат какво и как ще представят за оценката. Това насърчава поемането на отговорност от учениците и развиването на ефикасност, които са важни характеристики на активното гражданство (Галуей, 2016: 132).

Там където използваният в задачите на оценката материал произлиза от въпроси, които ангажират учениците и които представляват реален интерес за тях, оценката може да послужи за овластяване на младите хора да станат по-активни и мислещи граждани (NCCA, 2013: 17).

Въпреки че други предложени курсове в рамките на началния етап на гимназиалното образование може да нямат ясна връзка с Образованието за развитие, цялостните реформи в началния етап на гимназиалното обучение предоставят това, което GENE (2015: 36) описва в Гражданско, Социално и Политическо образование като „най-голямата възможност за интеграцията на Образованието за развитие в ирландското средното образование от десетилетия насам“. Освен това има възможност да се имплементира овластяваща оценка, фокусирана върху

учащия се в различни инициативи, част от началния етап на гимназиално обучение.

3.3 Местни оценки

Преглед на достъпните местни оценки, които потенциално могат да допринесат за измерването на Подцел 4.7 включват 3 потенциално добри практики.

3.3.1 Международен Център за солидарност Рийдинг (RISC)

Наборът от инструменти е предназначен да предостави поглед върху влиянието на работата за глобално гражданство върху един клас или група млади хора, вместо да изгради индивидуална оценка. Позовава се на 16 кратки дейности по одит за малко групи ученици, включвайки теми като „разбиране на разнообразието“, „създаване на промяна“, „мисъл за бъдещето“ и „осъзнатост за по-широкия свят“. Включва набор от техники като гласуване, „брейнсторминг“ и отговаряне спрямо снимки, за да се създаде представа за нивото на разбиране на учениците и нагласите спрямо проблеми като опазването на околната среда, какво е семейството и какво може да видиш в страна в Африка.

Дейностите насърчават време за размисъл и дискусия, които са ключови за разширяването на знанията и разбирането, както и нагласи и ценности.

Активностите се използват за основен одит. След края на обучителната програма на основния одит - активностите се повтарят.

След сравнение и анализ на отговорите на основните и повторените дейности, учителите могат да илюстрират промени в ценностите, нагласите и разбирането.

Въпреки това сами по себе си активностите от одита не са активности, свързани с преподаването или ученето. Тяхната цел е да разкрие съществуващите мнения, погрешни концепции и пропуски в знанията, а не да се справи с тях. Затова учителите трябва да са

подготвени за спорни въпроси, които може да възникнат по време на активностите, които те не е необходимо да оспорват, тъй като това би повлияло на одита.

3.3.2 Световни глобални училища

Световните глобални училища в Ирландия използват оценка позната като Глобалната паспортна схема. Това е доброволна схема, която включва самооценка и външен одит за акредитация за средните училища, създадена да събира печати в паспортите си за седем области:

- Учебна програма
- Извънкласни дейности
- Учителски капацитет
- Ученическа капацитет
- Ръководство на училището
- Принципи и политики
- Уважителни отношения

Заедно тези седем области създават цялостната картина на „глобално училище“, позволявайки на различните училища да имат различни подходи. Напредъкът към пълен „паспорт“ може да се счита за индикатор за това колко добре училищните среди допринасят за развитието на знанията и уменията, необходими за глобално гражданство и устойчиво развитие.

3.3.3 СУАС

В тяхната оценка СУАС събират данни чрез многопосочен методически подход, който включва самооценката на участниците чрез „Рубриката за пътеката на прогреса“. Участниците преминават през Пътеката в края на курса за Глобални въпроси и Доброволческата програма. Пътеката е създадена, за да помогне на учениците в анализа на различните възможности за постоянна ангажираност, какво са постигнали и какво искат да постигнат като резултат от участието им в курса.

СУАС измерва обхвата на действие не спрямо какви действия са предприети, а според това

как участниците се ангажират с опциите за действие

- **Резултат:** Участниците ще познават набор от пътеки на действие, които могат да използват, за да създадат позитивна промяна в света.

- **Индикатор:** Промяна в нивото на осъзнатост на участниците относно различните начини, по които могат да постигнат позитивна промяна

Резултатите от „участие в рубриката на пътеката“ се събират от различни проекти за Образование за развитие и съпоставени спрямо възможностите на гражданите да работят ефективно за по-справедлив и устойчив свят.

Предлага серия от седем основни пътеки на действие и включва склонността на участниците да общуват помежду си. СУАС също следи броя на участниците, които напредват по трите направления на програмата и проследява с пропорционална група алумни онлайн, за да потвърди други действия, които са предприели за участието им в глобалното гражданство.

4. Предложение за оценка на Подцел 4.7

Позовавайки се на досега изброените видове оценки, нашето предложение за оценка за измерване на Подцел 4.7 е проучване тип Знания, Нагласа и Практика (КАР), тъй като тя може да обхване резултатите от обучението в формалното, неформалното образование както и тези от ученето през целия живот. КАР е представително проучване на специфично население, за да се събере информацията относно знанията, вярванията и какво се случва в практиката по дадена тема (Алхай, 2018), то измерва Трансформиращите промени.

Разгледахме три вида оценки за програми, които преподават Гражданско образование в различни форми. Кратки резюмета са представени в Анекс 2, като ги сравнихме с нашия предложен начин за оценка. Използвайки стойностен подход за индексирание на развитието и тематичния шаблонен анализ позволяват развиването на индикатори, валидни на местно ниво, което е важна част от измерването на Подцел 4.7 заради различните начини, по които устойчивото развитие и глобалното гражданство се определят и разбират.

ОУР и ГГР са трансформиращи; важно е да се измери промяната в знанията, нагласите и практиката. КАП анкетите помагат да се идентифицират пропуските в познания, културните вярвания и поведенческите модели, които могат да фасилитират разбиране и действия. Могат да идентифицират информация, която е общоизвестна, както и общи нагласи (Алхадж, 2018). Това ги прави пригодни за основен инструмент на оценка и оценъчен инструмент за целите на образователни подходи като ОУР и ГГР. Освен това могат да идентифицират фактори, влияещи на дадено поведение, причините за дадени нагласи и дава оценка

на процесите на комуникация, преподаване, учене и източници, които са в основата на определянето на ефективни послания.

5. Застъпничество за реформа на използването на оценките на обучение

Интересът към преводните научни изследвания се увеличава през последните години, след признаването на важноста му в съответното развитие на знания, разпространението и действия, базирани на резултати (Оелке, Лима и Акоста, 2015). Развитието на убедителни послания е много важно. Добро застъпническо послание се състои от два основни елемента: апел за това, което е правилно и апел към личния интерес на публиката (УНИЦЕФ, 2010). Започването на диалог относно политиките за промяна на оценките на обучение, заеман списък от препоръчителни теми и въпроси, разработени от ЮНЕСКО (2018: 13-15).

5.1 Подкрепа от заинтересованите страни

Кой иска оценката на обучение? Кой е против нея? Защо? От важно значение е да се осигури политическа подкрепа от заинтересованите страни (например правителството, изготвящите политики, преподаватели, родители, дарители), за да направи оценката релевантна и използвана в страната.

5.2 Шампион на оценката

Кой в държавата може да бъде шампион на оценката или човекът, движещ оценъчна реформа? Това може да е техническо или политическо лице с висока надеждност и капацитет да убеди ключови заинтересовани страни (например Министъра на Образованието). Шампионът също трябва да има управленческите способности да имплементира оценката.

5.3 Предишен опит на държавата

Държавата някога администрирала ли е национална, регионална или международна оценка? Какви са научените уроци? Кой аспекти могат да бъдат повторени, ако се имплементира нова оценка? Какви грешки трябва да се избегнат?

5.4 Яснота на целите

Важно е заинтересованите страни да съгласуват целите на оценката и как резултатите ще бъдат съобщени и използвани. Например - националната оценка ще измерва ли учебната програма? Ще съобщава ли училищните резултати? Ръководен комитет, който да се състои от представители на ключови заинтересовани страни (например създатели на политики, преподаватели, родители и специалисти по оценка) трябва да отговори на тези и други ключови въпроси. Ако няма ръководен комитет, правителството трябва да определи целите и предназначенията употреби на оценката, съгласувано със заинтересованите страни.

5.5 Национални учебни програми

Държавите могат да си изберат от множество видове оценки. Дадена държава може да избере да участва в международни оценки с глобален обхват, докато друга може да предпочете регионална оценка, която да измерва държавите от нейната географска област. Една държава би избрала да развие нова национална оценка, докато друга би предвидила адаптирането на вече съществуваща национална оценка от друга държава. Друга държава пък би предпочела да адаптира някои от наличните онлайн безплатни оценки.

6. Заключение

Призова за глобални или регионални критерии, които да способстват сравненията между държави или региони е може би по-важен за решения на ниво политики. Въпреки това проучванията показват, че единичните стойности не винаги са релевантни. Стойностите, свързани с обученията трябва да отразяват местни или специфични предпоставки и условия, за да може данните да имат повече добавена стойност и защото без местните учебни институции са основен елемент в социалните и институционалните опити за подпомагането на ученето във формална и неформална среда.

Най-важното е да се обуслови, че оценките на обучение могат да се използват за различни нужди на образованието. Инструменти за измерване, които са разработени да отчитат по разнообразен и многопластов начин данните

са важни за изграждане на реалистична представа и измерването на обучението в различните контексти, защото в тях са включени и местни разбирания по различни въпроси, местни знания и нагласи, които не винаги са еднакви.

Ученето е най-възобновяемия ни ресурс, оценките на обучение трябва да могат да измерят както е нужно да знаем за да сме по-ангажирани и продуктивни съобразно заобикалящата ни среда. Подходът, който предлагаме за измерване на Подцел 4.7, който е обсъден в третия доклад от тази серия, засяга често цитираното предизвикателство на Подцел 4.7 заради адаптивността спрямо местния и културен контекст, разбирания и значението ѝ спрямо Образованието за устойчиво развитие и Глобалното гражданско образование.

Референции

Alhaj, Salahideen (Dr). 2018. **KAP Surveys: How to Develop Knowledge, Attitude and Practice Survey**. June 17, 2018. LinkedIn

Global Education Network Europe (GENE). 2015. **Global Education in Ireland: The European Global Education Peer Review Process National Report**. Amsterdam and Dublin: GENE

International Commission on Financing Global Education Opportunity. 2017. **The Learning Generation, Investing in Education for a Changing World**. The Education Commission

International Initiative for Impact Evaluation. 2016. **The impact of education programmes on learning and school participation in low- and middle-income countries**. 3ie

Miyoko, Saito. 2019. **Technical barriers to the use of learning assessment data: Technical Capacity of Planners**. Presentation at CIES, San Francisco 14–18 April 2019 IIEP UNESCO

Montoya, Sylvia. 2019. **Technical barriers to the use of learning assessment data: Availability of Data**. Presentation at CIES, San Francisco 14–18 April 2019. UNESCO Institute for Statistics

Oelke, N.D., Lima, M.A.S., and Acosta A.M. 2015. **Knowledge translation: Translating research into policy and practice**. Rev Gaucha Enferm, 36(3), 113-117

Ramirez, Maria Jose. 2018. **Quick guide no. 2: Making the case for a learning assessment**. Montreal, UNESCO Institute for Statistics. UNESCO-UIS, 2018

Raudonyte, Ieva. 2019. **The use of learning assessment data: What are we missing?** IIEP, UNESCO. 16 April 2019

Raudonyte, Ieva. 2019. **Use of learning assessment data and the political economy of actors: Lessons from Sub-Saharan Africa**. Presentation at CIES, San Francisco 14–18 April 2019 IIEP UNESCO

Schmelkes, Sylvia Irene. 2019. **Use of learning assessment data and the political economy of actors: Lessons from Latin America**. Presentation at CIES, San Francisco 14–18 April 2019, Instituto Nacional para la Evaluación de la Educación

National Council for Curriculum and Assessment (NCCA). 2013. **Civic, Social and Political Education (CSPE) A Citizenship Course: Specification for a Junior Cycle Short Course**.

Dublin: NCCA

UNESCO-UIS. 2018. **Quick Guide to Education Indicators for SDG 4**. Montreal, Canada. UIS UNICEF. 2010. **Advocacy toolkit: A guide to influence decisions that improve children's lives**. United Nations Children's Fund, New York

Wagner, A. Daniel. 2018. **Learning As Development. Rethinking International Development in a Changing World**. Routledge, Taylor and Francis: New York and Oxon

Анекси

Подкрепа на образованието като развитие

КЛЪСТЪР ОТ КОМПЕТЕНЦИИ (Теми)	КАТЕГОРИИ (прото- индикатори) ВЪТРЕШНИ ИНДИКАТОРНИ КОДОВЕ	КАТЕГОРИИ (Тълкувателно кодиране)		
ЗНАНИЯ (включително обосновка и анализ, медийна грамотност, знания и открития, използване на източници)	Разбиране на глобални и местни предизвикателства, свързани с устойчивото развитие.			
	Разбиране на концепции и предизвикателства, свързани с устойчивото развитие и глобалното гражданство.			
	Набиране на инструменти за разбиране на света.			
	Критично мислене.			
НАГЛАСИ (включително ефективното и конструктивно взаимодействие с другите, личностното развитие, самочувствие, лична отговорност, емпатия, комуникация и слушане, сътрудничество с другите)	Да се виждаш като активен участник в определянето на позитивни резултати за бъдещето.			
	Придобиване на универсални ценности.			
	Изграждане на разбиране за историята, традициите, вярванията, ценностите и културите на други хора.			
	Сътрудничество с хората.			
	Насърчаване на многообразието.			
ПРАКТИКА (включително уважаване на принципите на справедливостта)	Прилагане на наученото в ежедневието.			
	Възможност за справяне с напрегнати ситуации, конфликти, изолация, насилие и тероризъм.			

и права на човека, развиването на чувство за принадлежност, уважаване на демократичните принципи и фундаменталните политически и социални процеси)	Толерантност, уважение, приветстване, приемане и насърчаване на разнообразието сред хората.			
	Сътрудничество с другите и участие във все по-плюралистични и мултикултурни общества.			
	Насърчаване на поведение, което намалява въглеродния отпечатък върху околната среда.			
	Действия за постигане на социална солидарност.			
	Активно участие.			
	Креативно и отговорно поведение в собствената ни среда.			
	Действия спрямо глобални и местни проблеми, свързани с устойчивото развитие.			
	Конструктивен отговор на културното многообразие и икономическото неравенство.			
	Преминаване през техническо и професионално обучение.			

BRIDGE 47

Bridge 47– Building Global Citizenship

contact@bridge47.org

www.bridge47.org

Този документ е подготвен от:

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Съдържанието на документа е отговорност единствено на Консорциума изпълняващ проекта Bridge 47 - Building Global Citizenship и в никакъв случай не може да бъде считано за отразяващо позицията на Европейския съюз.